

N:o 128.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 12 maj 1906.
— — — — Andra Kammaren den 12 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen i anledning af dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående medling i arbetstvister, dels ock en med föranledande af propositionen väckt motion.

(Sammansatta stats- och lagutskottets utlåtande n:o 7.)

Till Konungen.

Genom proposition, n:o 84, af den 9 mars 1906 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att antaga propositionen bifogadt förslag till lag angående medling i arbetstvister.

I likhet med Riksdagens förut och Eders Kungl. Maj:ts nu gjorda uttalanden anser Riksdagen det vara uppenbart, att behof förefinnes af ett statens ingripande i ändamål att bidra till förekommande eller lösande af tvister emellan arbetsgifvare och arbetare. Nu ifrågavarande lagförslag kan väl ingalunda ensamt anses tillräckligt för att verka till lösning af uppkommande arbetskonflikter; det lär icke kunna förväntas erhålla nödig effektivitet utan i förening med särskilda bestämmelser såväl om arbetsgifvare- och arbetareorganisationernas rättsliga ställning som äfven om rättsligt bindande arbetsaftal. Enligt Riksdagens uppfattning hade det alltså varit högeligen önskligt, att dessa frågor samfällt redan nu kunnat

vinna sin lösning, men har Riksdagen i allt fall ansett hinder ej möta för det framlagda förslaget antagande. Behovvet af en lag rörande medling i arbetstvister har visat sig synnerligen trängande, och då det föreliggande förslaget torde kunna komma att äfven under nuvarande förhållanden verka till något gagn, har Riksdagen ansett sig icke kunna undanskjuta denna fråga i afvaktan på den slutliga lösningen af de ofvan omnämnda sociala spörsmålen. Då emellertid Riksdagen förut hos Eders Kungl. Maj:t påkallat utredning af dessa frågor, anser sig Riksdagen böra i detta sammanhang uttala önskvärdheten af att denna utredning så mycket som möjligt påskyndas, samt att de lagförslag, som af utredningen kunna framgå, måtte så snart ske kan och helst till nästa Riksdag framläggas.

Den viktigaste förändringen, som vidtagits i det af Eders Kungl. Maj:t år 1903 i ämnet framlagda lagförslaget, är att tvister mellan olika grupper af arbetare undantagits från förlikningsmannens ingripande. Vid behandlingen inom Riksdagen af nämnda lagförslag framställdes icke någon anmärkning mot att låta förlikningsmannens verksamhet omfatta jämväl tvister mellan olika grupper af arbetare, hvilka tvister ansågos till sin innebörd och sina verkningar kunna vara fullt jämförliga med tvister mellan arbetsgifvare och arbetare. Under sådana förhållanden synas tillräckliga skäl icke föreligga att nu utesluta berörda bestämmelse, och då i så fall likställigheten på detta område torde kräfvä, att tvister mellan arbetsgifvare inbördes, därest de kunna inverka på arbetsförhållandena, äfven böra falla under förlikningsmannens verksamhet, har Riksdagen, i anslutning till en i ämnet väckt motion, ansett sig böra tillstyrka en förändring i det nu framlagda lagförslaget 1 § i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de grunder, som sålunda anförts.

Utöfver den anmärkning mot lagförslaget första paragraf, som, enligt hvad nu nämnts, ansetts böra föranleda en förändrad lydelse af denna paragraf, har Riksdagen icke funnit något att erinra emot den föreslagna lagens bestämmelser.

Under återopande af hvad sålunda anförts, får Riksdagen anmäla, att Riksdagen, som icke kunnat bifalla Eders Kungl. Maj:ts ofvanberörda proposition i oförändradt skick, för sin del antagit följande

Lag

angående medling i arbetstvister.

Häri genom förordnas som följer.

1 §.

För hvart och ett af de distrikt, i hvilka riket för sådant ändamål af Konungen indelas, förordnar Konungen en förlikningsman med uppgift att verka för lösning af tvister mellan arbetsgifvare och arbetare, så ock af tvister mellan arbetsgifvare inbördes och mellan olika grupper af arbetare, för så vidt dessa tvister angå eller hafva inverkan på arbetsförhållandena inom distriktet.

2 §.

Förlikningsman åligger:

att med synnerlig uppmärksamhet följa arbetsförhållandena inom distriktet;

att, i de fall och på det sätt i denna lag sägs, lämna sin medverkan till biläggande af arbetstvister, som inom distriktet uppstå; samt

att eljest, på anmodan, gå arbetsgifvare och arbetare till handa med upplysningar och råd i fråga om öfverenskommelser, som afse arbetsförhållandet och äro ägnade att främja ett godt förhållande mellan arbetsgifvare och arbetare samt förekomma störande afbrott i arbetet.

3 §.

Har inom distriktet uppkommit arbetstvist af den beskaffenhet, att den medfört eller synes hota medföra arbetsinställelse af större betydelse, bör förlikningsmannen genom personligt besök å den plats, där tvisten utbrutit, eller på annat sätt träda i förbindelse med de tvistande, göra sig noga underrättad om, hvori tvisten består, hemställa till de tvistande att i afbidan på tvistens lösning icke vidtaga, vidhålla eller utvidga arbetsinställelse, inbjuda dem att, själfva eller genom utsedda ombud, å bestämd tid och plats sammankomma till förhandling med hvarandra inför förlikningsmannen samt söka att under dessa förhandlingar, hvilka anordnas på sätt lämpligast synes, åvägabringa tvistens lösning.

Anser förlikningsman det erforderligt, eller påkallas sådant af någon af de tvistande, utser förlikningsmannen, efter samråd med de tvistande och sedan tillfälle lämnats dem att afgifva förslag, särskilda sakkunniga att med förlikningsmannen utgöra en nämnd för medlingens utförande.

4 §.

Hvad i nästföregående paragraf är stadgadt afser icke arbets-tvist, som uppstått inom näringsgren, industriell anläggning eller arbetsföretag, där särskild förhandlings-, förliknings- eller skiljenämnd är upprättad, med mindre de tvistande å båda sidor påkalla förlikningsmannens mellankomst, eller förhållandena göra sannolikt, att den särskilda nämnden icke varder för tvistens biläggande anlita.

5 §.

Skulle i tvist, som kommit under förlikningsmans behandling, de tvistande å endera sidan eller å båda underlåta att efterkomma till dem af förlikningsmannen skriftligen gjord inbjudan att å bestämd tid och ort med hvarandra sammankomma till förhandling inför förlikningsmannen eller nämnden, skall förlikningsmannen skriftligen meddela de tvistande, att han fortfarande är beredd att medla i tvisten, därest hans biträde i sådant afseende påkallas. Under fortsatt arbetsinställelse eller där förlikningsmannen eljest finner sådant lämpligt, må han jämväl med vissa mellantider förnya sitt erbjudande att medla mellan de tvistande på sätt i 3 § sägs.

6 §.

De förhandlingar, som af förlikningsmannen eller nämnden anordnas med och mellan de tvistande, skola i främsta rummet hafva till syfte att åvägbringa en öfverenskommelse i enlighet med anbud eller förslag, som under förhandlingarna kunna blifva framställda från de tvistande själfva; ankommande därvid på förlikningsmannen eller nämnden att, om och i den mån sådant kan anses ägnadt att befordra en god lösning af tvisten, hemställa om de jämkningar eller medgifvanden, som för ändamålet kunna synas lämpliga.

7 §.

Kan icke på sådant sätt enighet vinnas, må förlikningsmannen eller nämnden uppmana de tvistande att lämna en eller

flera personer, hvilkas utlåtande de tvistande utfästa sig att efterkomma, uppdrag att, efter pröfning om och i hvilken mån de från ena eller andra sidan framkomna påståendena må vara befogade och på hvilket sätt följaktligen den föreliggande tvisten rättast bör lösas, skilja de tvistande emellan.

8 §.

Vilja de tvistande hänskjuta saken till sådant afgörande, som i 7 § sägs, har förlikningsmannen eller nämnden att, i den mån sådant finnes behöfligt, söka utjämna de meningsskiljaktigheter, som kunna uppstå i fråga om den eller de personer, åt hvilka det i nämnda paragraf omförmälda uppdrag skall lämnas; och åligger det förlikningsmannen särskildt att på de tvistandes vägnar lämna den eller dem, som blifvit utsedda, underrättelse om uppdraget samt att i öfrigt tillhandaga med de åtgöranden, som kunna verka därtill, att det af de tvistande önskade afgörandet må komma till stånd.

Ej må förlikningsman själf åtaga sig uppdrag, hvarom nu är sagdt.

9 §.

Utlåtande, hvarom förmäles i 7 §, skall afgifvas skriftligen och af detsamma ett exemplar genast och utan lösen till hvardera sidan samt till förlikningsmannen utlämnas.

10 §.

I fråga om rättsverkan, som må tillkomma öfverenskomelser, utfästelser eller andra beslut, som af de tvistande ingås eller fattas under förhandlingar, hvilka enligt denna lag äga rum, gäller, allt efter beslutens innehåll och det sätt, hvarpå de tillkommit, hvad allmän lag förmår.

11 §.

Omfattar utbruten tvist mera än ett distrikt, skall det åligga de förlikningsmän, hvilkas distrikt beröras af tvisten, att, så fort ske kan, härom äfvensom, såvidt möjligt, angående tvistens omfattning insända underrättelse till Konungen, som förordnar förlikningsman att i tvisten medla.

12 §.

Där sådant i särskilda fall finnes lämpligt, äger Konungen uppdraga åt annan än den jämlikt 1 § förordnade förlikningsmannen att såsom förlikningsman medla i uppkomna arbetstvister.

13 §.

Förlikningsman skall föra dagbok angående hvad som förefaller i de tvister, hvilka blifva föremål för åtgärd enligt denna lag. Öfverenskommelser, utfästelser eller andra beslut, som af de tvistande ingås eller fattas, så ock utlåtande, som enligt 7 § afgifves, skola i nämnda dagbok fullständigt intagas eller densamma biläggas.

Under hvarje kvartal skall förlikningsman till kommerskollegium insända berättelse om sin verksamhet under det närmast föregående kvartalet och förloppet af de tvister, som under detsamma kommit under hans handläggning, i hvilken berättelse jämväl bör lämnas redogörelse för upprättade förhandlings-, förliknings- och skiljenämnders verksamhet, för så vidt förlikningsmannen härom kunnat förskaffa sig kännedom.

Berättelsen skall genom kommerskollegiets försorg till trycket befordras.

14 §.

Närmare föreskrifter rörande förlikningsmännens verksamhet meddelas i instruktion, som utfärdas af Konungen.

15 §.

Angående ersättning till förlikningsman och ledamöter i sådan nämnd, som i 3 § andra stycket afses, varder särskildt stadgadt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1907.

Stockholm den 12 maj 1906.

Med undersätlig vörtnad.
